

wilde jeg langt foretrække at gaae den retslige Bei, hvorved jeg dog vil bemærke, at en Dyrighed — og det kan den vel udenfor disse Tilfælde — kan stride ind, hvor en Mand pludseligt bliver sindsvag, og standse de Handlinger, som han i saa Tilfælde begaar, og søge at faae dem gjorte ugyldige; men ved en varig Umyndiggjørelse forekommer det mig rigtigt nok, at man, naar man ikke vil lade de kommunale Autoriteter faae en betydelig Indflydelse paa Sagen, langt maa foretrække at gaae den retslige Bei, thi saa vil Bedkommende faae Leilighed til ved Vidner, Erklæringer og Attester at godtgjøre, at hvad man tænker om ham, ikke er begrundet. Hvilken Bei man vil gaae, kan der maasse være forskellige Meninger om, men det forekommer mig, at, hvilken af Beiene man slaar ind paa, vil det være langt at foretrække for det nu Bestaaende, idet man efter dette ifølge min Opfattelse paa ingen Maade yder den enkelte Borger den Bemyndigelse, som han kan vente efter det Land, hvori han er. Jeg skal saaledes afvente, hvad den høitagtede Justitsminister muligt maatte svare paa denne min Forespørgsel.

Justitsministeren: Hvis jeg ellers har hørt det ærede Medlem rigtigt, tror jeg, der var nogen Unøiagtighed tilstede med Hensyn til, hvad han bemærkede om Lovgivningen; men det er jo i dette Dieblit Noget, der ikke ligger Magt paa; hvad det kommer an paa her, er, at for Tiden er Afgjørelsen af disse Spørgsmaal en Dyrighedsfag og ikke en Retsfag; det er det, det kommer an paa ved denne Forespørgsel. Foraaavidi dernæst den ærede Forespørger omtalte et enkelt Tilfælde, maa jeg bemærke, at han ikke forud har sat mig istand til at vide, hvad det var for et Tilfælde, han sigtede til, og jeg skal derfor bede det ærede Thing ikke at tage videre Hensyn hertil; thi uden at det er blevet gjort muligt nøiere at undersøge Sagens Sammenhæng, kan man jo ikke bedømme dette Spørgsmaal. Maasse det ærede Medlem ikke ønsker dette Tilfælde bragt specielt frem, det veed jeg ikke, men vist er det, at han har ikke henledet min Opmærksomhed herpaa, og jeg er derfor ikke istand til at gjøre

den forklarende Berigtigelse, som jeg ellers maasse vilde have været istand til. — Hvad nu selve Forespørgselen angaar, da kan jeg ikke besvare den med et ligefremt Ja eller Nei. Forespørgselen gaar jo ud paa, om jeg erkjender, at vi trænge til mere betryggende Bestemmelser med Hensyn til Umyndiggjørelse. Dette Spørgsmaal maa jeg have Lov til, som sagt, ikke at besvare med et ligefremt Ja eller Nei. Det er mig klart, at, naar man lægger en principiel Betragtning til Grund for Bedømmelsen af dette Spørgsmaal, kan man helt vel tænke sig en i Grundsætningerne mere betryggende Afgjørelsesmaade end den nuværende; dette kan ikke miskjendes af Nogen, der ikke betragter disse Spørgsmaal blot fra et Hensigtsmæssigheds Standpunkt, som ikke blot spørger rent praktisk: Hvorledes gaar det i Virkeligheden, hvorledes ere Folk i det Hele taget tilfredse med den Afgjørelse, der finder Sted? Den, der ikke anser dette for det afgjørende Hovedhensynspunkt, men er vant til at se slige Spørgsmaals Afgjørelse under en mere almindelig, ideel Belysning, maa sige, at den Form, som nu finder Sted med Hensyn til Umyndiggjørelse, ikke er saa „betryggende“, som det kunde ønskes, naar man ser paa Sagen fra et principielt Standpunkt. Den, der betragter Sagen i det Store, i det Almindelige, som ikke er vant til fortrinsvis at lægge Vægt paa, hvorledes har det været her i Landet i længere Tid, hvorledes har man fundet sig tilfreds dermed, om man har befundet sig vel derved — den, der ikke alene spørger om dette, men ser Sagen under en almenretlig Belysning, maa ganske vist sige, at det er eiendommeligt, at Umyndiggjørelsespørgsmaal afgjøres ad Dyrigheds- og derimod ikke ad Retsveien. I de fleste Lande, mine Herre, er, naar jeg gaar ovenfor det Omraade, hvor Dansk-Norsk Ret gjælder, det Spørgsmaal, om Umyndiggjørelse skal finde Sted, et saadant, som ikke kan afgjøres ad den sædvanlige Dyrighedsvei. Jeg udtrykker mig med Villie paa denne Maade, thi det er jo let at se, at disse Spørgsmaal ikke kunne afgjøres som sædvanlige Processer ved Domstolene. I mange Tilfælde maa der være Afgang til en hurtig Afgjørelse af slige Spørgsmaal; der kan staa store Stæ